

Nekrolog

IN MEMORIAM
 PROF. DR. CARMEN
 DEREANI-BEŽEK

Brigita Drnovšek-Olup, Gorazd Kolar

V mesecu maju 2008 smo se poslovili od profesorice dr. Carmen Dereani Bežek, ki je bila predstojnica Očesne klinike in katedre za oftalmologijo od leta 1959 do svoje upokojitve leta 1972.

Rodila se je leta 1911 v Gorici. Oče Ernest Dereani je bil oftalmolog, ki ji je vcepil ljubezen do oftalmologije in je vplival na njeno kasnejšo odločitev, mati Ljudmila, rojena Dolenc, pa je bila gospodinja. Po opravljeni maturi v Ljubljani, se je vpisala na Medicinsko fakulteto v Ljubljani in opravila prvi rigoroz. Študij je nato nadaljevala na Medicinski fakulteti Sveučilišta v Zagrebu, kjer je promovirala leta 1935.

Po končanem študiju je kot mlada zdravnica dve leti volontirala na Očesnem oddelku v Ljubljani. Želja po znanju iz očesne kirurgije jo je vodila v Graz, kjer se je pri prof. Pillatu naučila takratnih sodobnih operativnih tehnik (operacije sive in zelene mrežnice, odstopa mrežnice, škiljenja, operacije očesnih poškodb). Polna znanja in elana se je mlada zdravnica vrnila na Očesni oddelek v Ljubljano in končno dobila tudi stalno zaposlitev.

V Sloveniji je bilo leta 1938 le 6 očesnih zdravnikov, od tega 5 v Ljubljani in 1 v Mariboru, zato je bilo dela vedno zelo veliko.

Delo na vedno prenapolnjenem očesnem oddelku je bilo težko, vendar ga je z ljubeznijo opravljala. V času NOB je s sodelavci tudi zdravila in skrivala na očesih ranjene partizane.

Leta 1945 je postala asistentka na novi, popolni Medicinski fakulteti v Ljubljani, čez 10 let docentka in

nato profesorica oftalmologije. Leta 1959 je postala predstojnica Očesne klinike in predstojnica Katedre za oftalmologijo na Medicinski fakulteti. Predavala je oftalmologijo študentom medicine ter višjim medicinskim sestram. Zaradi pomanjkanja očesnih zdravnikov je dolga leta delala tudi popoldan v očesni ambulanti v Radovljici in Bolnici dr. Petra Deržaja. Na Očesni kliniki je ustanovila prvi oddelek za pleoptiko in ortoptiko, na katerem so se izobraževali številni jugoslovanski oftalmologi. Uvedla je nove operativne izboljšave za dakriocistorinostomijo, odstop mrežnice in antiglavkomske operacije ter uvedla terapijo z okluzijo v pleoptiki. Otroke s strabizmom je pričela zdraviti v prvih mesecih po rojstvu, kar je bila novost in dragocena izboljšava pri preprečevanju slabovidnosti in škiljenja. Kot predstojnica klinike je skrbela še nadalje za svoje strokovno izpopolnjevanje na očesnih klinikah v Švici, Nemčiji, Grazu in Dunaju. S predavanji in strokovnimi prispevki je sodelovala na številnih domačih in tujih srečanjih. Cenjena je bila v širšem jugoslovanskem prostoru in tudi po Evropi. Skrbela je tudi za izobraževanje svojih sodelavcev.

Strokovne članke je objavljala v domači in tuji strokovni literaturi. Njeno strokovno področje je bilo zelo široko, saj je objavila članke iz področja strabologije, pleoptike, prirojene sive mrežnice, trahoma, očesnih poškodb, retrolentalne fibroplazije, diabetične retinopatije, delovanja antibiotikov ter tudi številne poljudne članke s področja očesnih bolezni.

Bila je članica uredniškega odbora Acta oftalmologica in več oftalmoloških združenj.

Nepozabna je njena skrb za očesne bolnike na kliniki, saj je hodila na vizite ob sobotah, nedeljah in praznikih. Bila je stroga, pravična, poštena in zelo spoštovana predstojnica klinike.

Za svoje delo je dobila 1966 državno odlikovanje reda dela z zlatim vencem in častno diplomo Jugoslovanskega zdravniškega društva.

Tudi po upokojitvi leta 1972 njeno zanimanje za oftalmologijo ni prenehalo, saj se je še do pred nekaj let redno udeleževala strokovnih sestankov in srečanj, ki smo jih organizirali v okviru klinike ali Združenja oftalmologov. Z zanimanjem je sledila razvoju stroke, dokler ji je zdravje to dopuščalo.

Kot naslednica prof. dr. Leopolda Ješeta je bila soustvarjalka moderne vede o diagnostiki in zdravljenju očesnih bolezni. Vzgojila je številne slovenske oftalmologe, ki so nadaljevali njeno delo.

Ob zaključku njenega življenja se ji zato slovenski oftalmologi in seveda nešteti očesni bolniki, ki jih je zdravila, zahvaljujemo za vse, kar nam je s svojim zgledom in delom zapustila.